

КОНРАД ФИАЛКОВСКИ РАЗНОВИДНОСТ НА НОМО SAPIENS

Превод от руски: А. Христова, 1987

chitanka.info

Ако изгаси мотора и едва уловимата вибрация на корпуса изчезна.

— Пристигнахме — каза той. — Базата се намира ей там, зад хребета — и посочи отразената върху главния екран камера високи скали.

— Исках да кацна точно тук, за да не ни забележат — прибави той.

— Радвам се, че успя. Още няколко метра и ние никога нямаше да се измъкнем от това мило местенце.

Лунната скала, върху издатината на която бяха кацнали, беше достатъчно добре осветена от слънцето и Вар я обгърна с дружелюбен поглед, пълен със симпатия и благодарност. Зад издатината започваше пропаст, черна и непроницаема, като самия космос.

— Да, там има тясна клисура. Съвсем близо е, само няколко десетки метра. Но аз я видях на радара — обясни Ако.

— Съвсем в твоя стил е, Ако. Надявам се един ден да присъствувам на погребението ти.

Ако се засмя.

— Надценяваш характера ми. В инструкцията ми за полета задачата е поставена точно така: да се прилуния на участък, недостъпен за наблюдение от базата, но в непосредствена близост до нея. Нямам вина, че тази местност е подходяща повече за катерене, отколкото за кацане. Все пак сме на Луната, а не на Земята.

— Добре, всичко е наред. Не се сърди.

— А ти пък си един чувствителен...

— Това е само началото. Първо, кацането на края на пропастта, сега разходката по лунните стръмнини, после самата база...

— Аз също мисля, че главните вълнения тепърва ти предстоят — каза Ако и Вар напразно се мъчеше да намери и следа от усмивка на лицето му.

— Ще видим — каза той.

— Всеки случай, каквото и да се случи, имай пред вид, че се връщам в базата и ще дежурим на уговорената вълна. И много те моля, Вар, като приятел: ако забележиш нещо необичайно, веднага ни повикай.

— Няма да ви безпокоя за дреболии. И после какво може да ми се случи в края на краищата? След два дни ти ще се върнеш. Освен

това взех със себе си контейнерът с дезинтегратора.

Вар вдигна рамене и протегна ръката си към шлема.

— Не можеш да си сигурен, че с теб няма да се случи нещо. Със Сет вече втора седмица не можем да се свържем.

Вар не отговори. Нахлузи шлема и регулира клапаните. После стана от креслото, взе контейнера — алуминиев цилиндър с внушителни размери, но тук почти без тегло — и излезе през шлюза навън.

Корабът се беше притаил в сянката на скалата и само стърчащите над корпуса му антени я прорязваха със светещите си линии. Вар стигна до мястото, където сянката свършваше и започваха топлото и слънцето, и махна с ръка за сбогуване. Стори му се, че когато Ако стартира, скалата потрепера. Вар проследи изчезващите огънчета, а после тръгна по края на пропастта напред, към струпаните една върху друга скали.

... Видя я след два часа, когато се прехвърли на другата страна на хребета.

Лежеше долу — бял полукръгъл похлупак върху сивата грапава основа на скалата. Дълго се спуща към нея, защото вървеше по сенчестия склон, неравностите на който можеше да вижда само върху малкия екран на приемника монтиран в шлема му.

Най-сетне стъпи на относително равната повърхност на котловината и едва тогава предаде сигналите:

— Котловина на Светещите скали, приемай...

Отговорът последва след минута.

„Жена — помисли си той — сигурно е тя“.

— Говори Вар, селенистът. Намирам се пред вашия шлюз. Пуснете ме — говорейки, той все по-близо и по-близо идваше към базата.

— Добре, ще отворя шлюза и ще изляза да ви посрещна — каза същият глас.

Входът в шлюза беше означен, както обикновено, с бяла фосфоресцираща ивица.

След като шлюзът се отвори и той влезе вътре, наложи му се да почака в междинната камера, докато налягането на въздуха стигне нормата. Най-сетне смъкна шлема си.

Тя го посрещна на входа в коридора, който водеше към вътрешността на базата.

— О, Ел, какво правиш тук?

„Дявол да го вземе, великолепно се учудвам!“ — помисли той за себе си.

— Но това наистина си ти. Отначало, когато чух името ти, все още се съмнявах. Много се радвам да те видя. — Тя здраво стисна протегнатата ръка и внимателно го огледа. — Ти съвсем не си се променил, Вар.

— Ти също. Но, кажи ми, моля те, какво правиш тук, в тази база?

— Асистент съм на доцент Воор.

— На Воор? Струва ми се, че вече съм чувал това име...

— Възможно е... Най-вероятно още на Земята. Той завеждаше отделението за улавяне на космически сигнали в Порто-Андос.

— Как каза? Порто-Андос? Почакай там ли беше историята с приемането на серията от постоянни сигнали?

— Да, Воор беше замесен в нея.

— Струва ми се, че след тази мистификация Воор беше принуден да се откаже от работата си?

— Това не беше мистификация, Вар.

— А какво, според теб, беше?

— Той наистина прие някакви сигнали.

— Няма да споря с теб, Ел, трудно ми е обективно да преценявам тази история. Аз не бях там. Но ако паметта ми не ме лъже, понататъшните опити не доведоха до нищо. И после тази басня за аварията със записващите устройства...

— Виждам, че си се интересувал от тази история. — Тя внимателно изгледа Вар.

— На времето се вдигна много шум.

„Грешка, ти направи грешка — помисли си той. — Не трябваше толкова добре да помниш тази история.“

— И все пак съм учуден, че си се съгласила да му станеш асистент.

— Така се наложи, Вар. Впрочем, вече ти казах, аз не се съмнявам, че той наистина е приел онези сигнали.

— Възможно е, но работата не е в това. Радвам се, че те срещнах. В края на краищата твое право е да си асистентка на когото си искаш.

— И аз така мисля. А сега ми разкажи какво си правил през тези две години, откакто завършихме института.

— През цялото време работих на Марс.

— В Марсианския институт?

— Да. Там ми се наложи да се занимавам с много неща, с които един математик може да се занимава на Марс.

— Теб човек не може да те обвини в излишна откровеност.

— Не си права, Ел. Просто изпълнявах най-обикновена работа, която със същия успех можех да върша и на Земята. А сега съм в отпуска.

— И си избра туризъм на Луната?

— Нещо от този сорт. Но ме привлича само невидимата страна на Луната. Това някому може да се стори смешно, но на мен не ми доставя удоволствие да се катеря дори по най-недостъпните върхове на другата страна. Дразни ме мисълта, че древните астрономи са ги познавали изцяло и са ги наблюдавали стотици пъти.

— В нашите краища това не те заплашва.

— Знам, затова дойдох тук. Всички туристически пътеводители в един глас твърдят, че околностите на базата Котловината на Светещите скали е едно от най-слабо изучените места.

— Те наистина не те лъжат, Вар. Дори ние не знаем планините около базата...

— И досега не сте ги изследвали?

— Нямаме апаратура.

— Как да нямаме?

— Ами нашата база няма много добра репутация. Край нея няма нито едно рудно находище. Лунните комуникации не стигат до нас. Ти вероятно не знаеш, че само ние, Воор и аз сме постоянния персонал на тази база, останалите са стажанти, командировани от Земята. Впрочем, понякога идват и туристи, като тебе. Аз дори подозирам, макар това официално никой не е казвал, че на нашата база е определена ролята на лунен чифлик или на хотел, както повече ти харесва. Обикновена периферна база, без перспектива за развитие. И най-вероятно точно затова след онази история Воор ѝ стана ръководител.

— И как понася той това?

Ел отново внимателно се вгледа във Вар.

— Свикна — каза тя. — Добре, да вървим. Ще ти покажа твоята кабина.

Тръгна напред, а Вар, държейки в ръка контейнера, вървеше след нея.

„Тя ме подозира — помисли си той. — Само че не разбирам защо. Нали ме информираха, че след пристигането на Воор на Луната на тази тема изобщо не са разговаряли?“

— Ето тук — спря се и отвори вратата. — Надявам се, че у нас ще ти хареса.

— Вече ми харесва.

Искаше още нещо да прибави, но неочаквано екранът на локалния видеотелефон светна и от него към Вар погледна едно лице, което той добре познаваше по стереофотограмата — лицето на Воор.

— Ел, Сет ли се върна? — попита Воор.

„Не е лошо — помисли Вар — съвсем не е лошо, че той първи произнесе неговото име. Сега вече всичко трябва да бъде по-лесно.“

— Не, това не е Сет.

Воор замълча, сякаш обмисляше отговора й, и най-сетне, след продължително мълчание, попита:

— А кой е дошъл?

— Вар. Казвам се Вар. Аз съм селенист — каза Вар и се обърна с лице към видеотелефона.

— Селенист — това не е професия. Какво работиш?

— Математик съм.

— Ние всички сме математици. Едни в по-голяма степен, други в по-малка. Искам да знам с какво се занимаваш?

— Работя в Марсианския институт, в отдела за приложни изследвания.

„Воор ме изпитва — помисли си той, — но аз съм готов за това.“

— Това е мой колега — каза Ел. — Някога ми беше близък приятел.

Вар се почувствува малко засегнат.

— Добре — каза Воор — намини при мен по-късно. Ще ни разкажеш за големия свят.

— Отдавна не съм бил на Земята.

— Не е страшно. За нас големият свят започва от централните бази на Луната — някак неприятно се засмя Воор. — Е, добре,

довиждане.

Екранът угасна.

— Май че е малко странен? — Вар се обърна към Ел, премествайки контейнера в другата си ръка.

— Така ти се е сторило.

— Възможно е. А кой е този Сет?

— Стажант, нашият единствен стажант. Ти си много любопитен, Вар.

— Такъв съм от рождение. Но както виждам, нямате много стажанти.

— Не, и едва ли ще дойдат. Тук не идват най-добрите.

— И този Сет, вместо да работи, се мотае без работа из планините, така ли?

— Нещо по-лошо, вече втори ден не се е връщал в базата.

— Имате ли радиовръзка с него?

— Не.

— Тогава защо не предадете сигнал за тревога?

— Воор взе отговорността върху себе си.

— Втори ден и досега не сте известили Центъра? Та той може да загине. Това е нечувано. — Вар повиши глас. — Ще ида при Воор и ще му кажа какво мисля за него.

— Никъде няма да отидеш... Аз... аз се пошегувах... Преди една минута Сет тръгна към автоматичната пеленгаторна станция за метеори.

Вар изпитателно се вгледа в Ел.

— Ел, ти никога не си лъгала, но сега виждам, че си се променила. Трудно ми е да ти повярвам.

— Аз наистина се пошегувах. Впрочем, иди при Воор и сам го попитай. Само ще изпаднеш в неловко положение. Освен това тук командува той, а не ти. Той е ръководител на базата и само той има правото да взема решения.

— И въпреки всичко, ще отида при него. Това е мое задължение — да изясня каква е работата... И твое, Впрочем — добави той.

Ел вдигна рамене.

— Казах ти, че се пошегувах. Но ако смяташ това за свое задължение... Кръгът на задълженията на селенистите е достатъчно широк, както виждам.

Вар се обърна и като вдигна контейнера, тръгна по коридора.

Ел го последва. Той не се оглеждаше, но зад себе си чуваше звука на равномерните ѝ крачки по акриновия под. Минаха край много врати на лаборатории, които можеха да се срещнат във всяка лунна база. Приближаваха централната зала, когато Вар изведнъж чу бързи и ясни крачки, които приличаха малко на тропот. Вратата на една от лабораториите беше полуотворена и Вар спря. За миг крачките спряха, после отново се чуха, напомняйки по еднообразието и ритмичността си за някакъв автомат. И все пак това бяха крачки на човек. Вар изтича до вратата.

— Не, не! — извика Ел.

Той чу нейния вик и разбра, че тя го предпазва, но не спря. В лабораторията цареше полумрак и в първата минута, заслепен от ярката светлина в коридора, Вар не можа да види нищо. После видя мъжа. Около минута мъжът стоя неподвижен, после тръгна напред, пристъпвайки със ситни крачки — както децата играят на локомотив. Без да откъсва поглед от него, Вар протегна ръка към електрическия ключ. Таванът светна и той видя лицето му.

— Сет?

— Нали ти казах, че е тук.

Това беше гласът на Ел, спокоен и сдържан и с нищо не напомнящ вика, който той чу. Вар машинално се обърна към Ел, но тя гледаше някъде в тавана, над главата на Сет.

— Нали ти казах, че се пошегувах — промълви Ел.

Сет спря за малко, после отново се върна към странното си занимание. Той дори не ги погледна.

— Сет! Сет! — повтори Вар.

Отговор не последва.

— Какво сте направили с него? — Той отново се обърна към Ел. Лицето ѝ стана неподвижно. Тя продължаваше да гледа някъде в тавана.

— Ти не ми каза, че познаваш Сет — каза тя.

— Какво значение може да има това? Какво е станало със Сет?

Той чуваше зад гърба си равномерния тропот на крачките.

— Излиза, че ти си ме лъгал, Вар. Ти не ми каза, че се интересувах специално от него.

— Аз не съм казал още много други неща. Но ще кажа! Ще кажа! Изпратиха ме тук, за да изясня какво е станало с него, защо през последните две седмици по време на всеки разговор с центъра Сет или изобщо не е бил, или според думите ви е излязъл някъде. Очаквах, че тук ще срещна един чудак и едно момиче, което по-рано познавах...

— Сега видя всичко — каза тя. — Но това вече няма значение. Не исках да влезеш тук — добави тя със същия спокоен и нищо не изразяващ глас.

— Не си искала — прекъсна я Вар. Той сложи ръка на рамото на Сет. — Сет, познаваш ли ме?

— Аз съм астронавт. Първо трябва да летя до Сириус, а на обратния път да се отбия на Алдебаран.

— Сам виждаш, че не биваше да го допускаме до разговор нито със Земята, нито с Центъра — каза Ел.

— Но затова Воор ще трябва да проговори. Отивам при него!

Хвърли контейнера и изтича в коридора. До него още стигаха тропотът на Сет и гласът на Ел, която казваше нещо, когато се втурна в централната зала, после зави по коридора, в края на който, както той знаеше, се намираще вратата за кабинета на Воор. Вратата беше отворена.

— Воор, тук ли си?! — извика той и така рязко спря, че едва не падна.

От креслото се изправи Сет.

— Приветствувам те с добре дошъл в нашата база и те слушам внимателно.

— Как се оказа тук? Нали остана там, в лабораторията?

— И там ли беше вече?...

— Къде е Воор? Кажете ми, къде е Воор? — Той стоеше пред Сет и го гледаше право в очите.

— Воор го няма.

— Не е истина, преди половин час разговарях с него.

— А, такава ли била работата. Това е само видеотронен запис.

Приближи до пулта и на екрана на видеотелефона Вар видя едно лице: лицето, което беше видял вече при входа — лицето на Воор.

— Тогава къде е той?

— В този образ — Сет посочи с ръка към екрана — няма го и няма да го има.

— Защо? Какво е станало с него?

— В този образ той временно не съществува.

— И вие не сте съобщили в Центъра? Как да си обясня това, Сет?

— Известяваме Центъра само в случай на смърт. А Воор не е умрял. Така както и аз не съм истинския Сет. Истинския Сет ти си видял в лабораторията. Аз имам само същата обвивка. Ние имаме еднаква външност със Сет. Но моята психика е тъждествена с психиката на Воор.

— В такъв случай, Сет, нямам особено високо мнение за психиката на Воор.

— Аз не съм Сет...

— Е, добре, не си Сет, щом ти е угодно така. Във всеки случай аз съм задължен да те уведомя, че съм изпратен тук като официално лице, като представител на Центъра и имам пълномощия да ви отзова от тук.

— Ти няма да направиш това...

— Непременно ще го направя.

— Не. Ти няма да имаш желание да направиш това. Уверявам те.

— Добре, но първо трябва да поговоря с Воор.

— Слушай, Вар. Не можеш ли да допуснеш, че оригиналът може да има няколко копия?

— Разбира се, но...

— Позволи ми да се доизкажа. А защо да не предположиш, че цялата информация, която притежава всяка отделна човешка личност, може да бъде прехвърлена в два различни индивида?

— Това едва ли е възможно?

— Защо?

— Неосъществимо е на практика.

— А може би, човечеството все още не умее да го прави?

— С други думи, ти твърдиш, че си извършил подобна трансформация? — Вар изгледа с интерес Сет.

Сет не успя да отговори, внезапно вратата се отвори широко и заедно с отзвука на някакъв глух стон в помещението нахлу полъхът на топъл въздух. Промяната в налягането беше толкова рязка, че Вар нищо не можеше да чуе почти цяла минута.

— Какво е станало? — Сет се втурна към вратата.

— Ти най-добре от всички трябва да знаеш. Много ми напомня на малък взрив някъде наблизо — каза Вар и си помисли за

контейнера. В него беше дезинтеграторът.

— Тук няма нищо, което може да се взриви. В нито една лаборатория. Ние не извършваме експерименти и разполагаме само с реактор за битови нужди.

— Ще видя какво е станало.

— Почакай, аз сам ще проверя — каза Сет и тръгна към вратата.

В този миг Вар чу сигнала за тревога.

— Стой! — викна той. — В базата има радиоактивно заразяване.

— Ще извикам Ел. — Сет приближи до микрофона. — Ел, в стаята си ли си? Ел, чуваш ли ме?

— Най-вероятно е излязла от кабината си. Извикай я по вътрешната система за връзка — посъветва го Вар.

— Ако тя още действа. Какво избухна там? Ел, говори Воор. Ела в моя кабинет. Ела веднага! Чуваш ли ме?

— Няма я. Навярно си прав. Връзката е повредена.

— Ще отида към шлюза — прекъсна го Сет. — Струва ми се, че някой бяга...

Сега и Вар чуваше тропота в коридора. Вратата се отвори с трясък.

— Задръжте го! Той има дезинтегратор! — Ел с цялата тежест на тялото си се притисна към стената.

— Кой?

— Сет. Воор, провери може ли още да бъде управляван.

Тя каза: „Воор“ — отбеляза за себе си Вар.

— Не, той не отговаря на повикване.

Равномерният тропот ставаше все по-силен.

— Да бягаме! — изкомандува Вар.

Те не се помръднаха.

— От тук няма друг изход — поясни Ел.

Тропотът спря, на вратата застана Сет, опирайки се на дезинтегратора като на бастун. Вар приклепна, готов да се хвърли върху Сет, когато той изведнъж вдигна дезинтегратора. Целеше се право в гърдите на Вар.

— Сет, нима ти не ме познаваш? — прошепна той.

— Ти си растение. Растение от Сириус, наричано — той се замисли за миг — наричано прецатапорон. А там са животните... — той премести дулото на дезинтегратора. — Аз съм ловец на животни

— добави той. А Вар изведнъж видя блясъка, синия блясък, който го ослепи.

— Котловината на Светещите скали — каза Ако. — Кацаме, Вар. Там вече те чакат. Предстои ти тежко обяснение с тях.

— Така ли мислиш?

— Уверен съм. Там сега е Сорв, а ти сигурно добре познаваш този тип — отвърна той, без да откъсва очи от растящия на екрана бял купол на базата.

— Ако — Вар говореше бавно, — ти твърдиш, че си ме намерил около входния шлюз след два дни?

— Да. Ти лежеше като бебе в количка. Не помниш ли нищо?

— Ти разговаря ли с Воор?

— Да. Той беше на екрана и ми каза да не влизам, защото в коридорите има остатъци от радиоактивно заразяване.

— И ти не тръгна?

— Не. Скоро те намерих. Иначе бих тръгнал по-нататък. Бях в скафандър, който може много да издържи. Това не беше случайност. Веднага след старта получих информация от базата, че тук е станал взрив и че ти си леко засегнат.

Вар усети забавянето на скоростта и корабът спря край пистата за кацане на базата. Вече излизаха, когато Вар сложи ръката си на рамото на Ако.

— Слушай, а той не ти ли разказа как... как е възникнало това заразяване?

— Каза ми, че нещо в лабораторията се взривило и че ти си бил точно там.

— Кога е станало това?

— Малко преди да отидеш ти, така каза Воор.

Шлюзът се затвори след тях. Той отново попадна в същата входна камера и не веднага забеляза... Ел.

— Ел, колко се радвам, че си жива — каза той и спря. „А може би това е Воор?“ — помисли си.

— Поздравявам те, Вар, доста дълго не сме се виждали.

— Той не ви ли улучи тогава?

— Не разбирам за какво говориш.

— За Сет.

— Сет е трябвало да ни улучи?

— Тогава, в кабинета. Ти беше там, той...

— Вар, аз знам, че ти дойде при нас в момента на взрива в третата лаборатория. Много ти съчувствувам.

— Не разигравай комедия, Ел. Та той стреля по вас с антипротони.

— Вар, съжалявам, но тъкмо Сет те отнесе към шлюза.

— Къде е той?

— В кабинета на Воор. Очакват те.

В кабинета беше Сорв от централната база. Край него се въртяха още няколко мъже, сред които Вар видя Сет. Той инстинктивно се дръпна назад. Сорв внимателно изгледа Вар.

— Ние прочетохме доклада ти — каза той. — Тези хора изследват помещението, следи от радиоактивност тук няма. Наистина това е бил малък локален взрив и мина вече цял месец...

— Месец? — Вар побледня. — А Сет?... — неуверено попита той.

— Ти го видя.

— В доклада си написах чистата истина — тихо каза Вар. — Освен това по моя дезинтегратор може...

— Той е в контейнера. Ние открихме незначителни следи от радиоактивност. С еднаква степен на вероятност е могъл да бъде използван както преди месец, така и преди година.

— Да. Разбирам те — каза Вар. — Моят доклад не се потвърждава от нищо. Още един въпрос, Сорв. От всичко това следва, че съм имал халюцинации и че психиката ми е травмирана. Защо тогава вие не ме изпратихте на Земята с ракета за психиатрична помощ?

— Слушай, Вар, — бавно заговори Сорв — такива случаи като твоя не минават безследно. Разбирам какъв шок е било това за теб. Може би си бил трескав... бълнувал си... Хора-двойници... Съгласи се, че това изглежда най-малко неправдоподобно.

— Но аз преживях това... То действително беше!

— Напълно ли си убеден в това?

— Да.

— Няма що, в такъв случай за теб ще бъде полезно да си отпочинеш в изолирано помещение.

— Сорв, повярвай ми, никога не съм имал никакви психични разстройства, ще го прочетеш в картата ми за медицинските изследвания. Преминал съм през всички тестове... Наистина съм здрав.

— Разбирам и... искам да ти помогна. Затова те извиках тук.

— Да ми помогнеш? По какъв начин?

— Много просто. Вземи обратно своя доклад. За съжаление ние не успяхме да го задържим и той вече е пристигнал на Земята. Трябва да си даваш сметка, че там, на Земята, имат не особено добра представа за нашите реални условия. На тях сигурно ще им се стори, че у нас работят хора с прекалено въображение — като тебе...

— Не съм в сила да изменя каквото и да било. Написах онова, което наистина се случи с мен. Ако се откажа от доклада... Но това е невъзможно. Пък и няма да се откажа.

Сорв помълча, след което попита:

— Теб някога интересувало ли те е защо тази местност се нарича Котловина на Светещите скали?

— Не се шегувай, Сорв.

— Говоря ти сериозно. Тези скали наистина светят. Разбира се, светенето може да се открие само с помощта на уреди, така че името малко е преувеличено.

— Но какво общо има то с нашата работа?

— Тези скали са били облъчени.

— Нека е така, но...

— Те са били облъчени преди много години, когато тук не е имало база.

— Не разбирам за какво намекваш.

— При излитане и кацане двигателите на космическите кораби могат да заразяват околните участъци...

— Звездолети? Тук? — Вар недоверчиво изглежда Сорв. — Та тук има само скали, пропасти и нищо повече.

— Някога тук имало равна повърхност. Дъно на кратер на не съвсем угаснал вулкан. Не толкова отдавна впрочем, преди около триста — четиристотин години — частица от секундата по геологичната скала на времето.

— Не разбирам какво отношение може да има това към базата?
— Точно това е съвсем лесно да се разбере. Тук те са скрили своята база. Построили я в дефилето на изкуствените разломи.
— Кой?
— Те...
— Те... Нищо не разбирам, Сорв.
— Твоят доклад само потвърждава нашите предположения.
— Предположения?
— Предположения по отношение предназначението на базата Котловина на Светещите скали. Известно ли ти е, че тя не е играла никаква роля в системата на лунните бази?
— Да, спомням си. Ел ми каза, че тук няма нищо, че базата служи само като приют за селенистите.
— Тя е била близо до истината. Това е единствената безполезна база на Луната.
— Защо тогава са я построили?
— Този въпрос си задавал и Анадо.
— Кой е този Анадо?
— Създателят на хипотезата на реконесанса^[1], но за нея ще говорим по-късно. Докато ти се излежаваше в болницата, работата се придвижи малко напред. Базата съществува от двеста години. Не желаш ли да узнаеш по-подробно за възникването ѝ? Ние прегледахме историческите документи от ранния период на колонизацията на Луната.
— Е и какво?
— Документи, отнасящи се до тази база, не намерихме, те са изчезнали безследно. Никой не е в състояние да отговори защо са построили тази база, съществуването на която не представлява никаква практическа ценност за човечеството.
— Все едно, нищо не разбирам.
— Какво има да разбираш? Отговорът се налага сам: пришелци от космоса.
— Мислиш, че са те?
— Не аз. В това е същината на хипотезата, изказана от Анадо.
В кабинета стана тихо. Всички излязоха. Останаха само те със Сорв. Неочаквано той се почувствува притеснен. „Проклетите

асоциации — помисли си Вар — това място се асоциира в мен със Сет и дезинтегратора.“

— Ще ти обясня до край — каза Сорв. — Те заприличвали на хората. Приемали човешки облик. По този начин по-лесно можели да ни наблюдават. Но те още не умеели да синтезират човек. Били принудени да използват за това живи хора.

— Убивали ли ги?

— Не, размножавали ги. За това им било достатъчно да имат малко време и жив човек. После изтривали от паметта на хората всичко, което било свързано с копирането, и опитният образец продължавал да живее, без да подозира нищо.

— В същото време, когато имал вече двойник?

— Да, един или няколко. В същност този двойник бил система, принадлежаща на тяхната цивилизация, а не човек.

— Това... това е невероятно!

— Не си ли чувал за случаи на удивително сходство между хора, които преди не са се виждали?

— И ти мислиш, че един от тях?...

— Ако се вярва на хипотезата на Анадо, това е напълно възможно.

Вар мълча дълго.

— Но защо правят това? — попита най-сетне той.

— Реконесанс. Така предполага Анадо. Впрочем, те ги правят вече стотици години. Напълно вероятно е сред милиардите хора да съществуват немалко подобни близнаци.

— А центрове, в които се осъществява производството на копията? Къде са разположени те?

— Ти се намиращ в един от тях, полузабравена база на края на света, на която се сменят само стажантите. След изтичане на определеното време я напущат, вече изкопирани. Такива центрове трябва да действуват постоянно, създавайки все нови и нови копия, защото последните не са дълговечни.

— Тоест, Воор най-вероятно вече не съществува?

— Той живее в образа на Сет, на изкопирания Сет, когото ти видя. А може би той вече е преминал в Ел.

— А истинският Сет?

— Съдейки по всичко, ти си попаднал в базата в момент на копирането. Може би точно тогава неговата памет, паметта на човека-Сет да е била подложена на изтриване. Не е изключено в такива моменти човек да се държи точно така.

— А ти откъде знаеш къде са те самите и къде са техните копия?

— А от къде знам, че ти си ти, а аз съм аз?

— Но нали Воор беше един от тях?

— В това няма никакво съмнение. Когато при ракетна авария загина предишния ръководител на тази база — нечовек, налагаше се срочно да бъде заменен от друг човек. Тогава Воор измисли тази история с постоянните сигнали. За подобни неща изпращат на най-отдалечените бази, а на тази, полузахвърлената, тъкмо имаше свободно място.

— Знаеш ли, Сорв — каза Вар след минута мълчание, — а може би аз също не съм човек?

— Ти си човек.

— Защо решаваш така?

— Знам. Иначе не би говорил всичко, което каза.

— Тук май си прав. Сега когато зная всичко...

— Ти не знаеш най-главното.

— Какво не зная?

— Че Анадо се намира в изолатор.

— Защо?

— Сигурно ти си един от малцината, които не мислят, че Анадо заслужава клинично лечение за подобни хипотези.

— Но нали има доводи, макар само моят доклад...

— За този доклад докторите не знаят и няма да узнаят... Затова ти трябва да поискаш обратно доклада си.

— Тоест как?

— Не бива да допуснем търсенето на другите центрове за копиране. Непростително е доброволно да се откажем от такава забележителна възможност за изучаване на вида *Homo sapiens*.

Няколко минути Вар се вглежда в Сорв и изведнъж всичко разбра.

— Значи ти също?

— Да.

Вар стисна дръжките на креслото.

— Защо ми казваш това, защо ми разказа всичко?

Гласът му леко трепереше.

— Защото искахме да знаем какво се е случило тогава на базата. Те всички са загинали — всички с изключение на теб. Онези, които ти видя днес, са само копия, някакви си поредни копия, взети от склада.

— Но нали моя доклад...

— Ние не знаем какво си написал в доклада, а работата беше сериозна. Постави се на нашето място. Получаваме сигнал за тревога и долитаме тук. Те, тези нехора, които бяха на наше разположение в тази база, са унищожени. Жив си само ти — човекът. Парадоксална ситуация. Направо опасна ситуация. През последните няколко стотици години хората са успели да направят огромна крачка напред и в някои отношения стоят наравно с нас.

— А Сет?

— Той сам се изгори с дезинтегратора. Всеки случай намерихме го вече мъртъв. Трябваше да приведем базата що годе в ред. Намерихме в склада копия на Сет и Ел. Ти ги видя. След това ни дойде на ум да изкопираме и теб.

— И после?

— Не успяхме. Получихме известие, че Ако е стартирал за теб. По това време базата още не беше готова, затова трябваше да те пуснем, за да си нямаме разправии с Ако. Но, както виждам, ти се върна. Впрочем, това, че ти сега знаеш всичко, за нас вече няма никакво значение. След минута ти ще забравиш всичко, което си помнил, освен горещия полъх на въздуха след взрива в момента на твоето появяване в шлюза.

Вар искаше да протестира, но волята му бе скована от умора, от безкрайната умора на пътник, изминал дълъг път в планините и най-сетне стигнал до мястото, където е топло и безопасно.

— Чувствуващ сънливост — стигна до него загриженият глас на Сорв. — Ти си в радиуса на действие на копирния емитер.

— Почакай... кажи ми... защо... защо правите това?

Сорв се усмихна.

— Само защото Homo sapiens е твърде интересен вид. Дори бих казал извънредно интересен вид. Вие се развивате бързо. Такова случаи като твоя стават все повече и повече. Вие скъсявате дистанцията между нашите цивилизации, а вашата е с няколко

милиона години по-млада. Вие вече сте стигнали до пределите на Слънчевата система и не е изключено след няколкостотин години да поискате да полетите към звездите и да се натъкнете на нашата Атарида...

Той не чу звука на отварящата се врата. Изведнъж пред себе си видя лицето на Ако... Сорв извика нещо, но Вар не разбра нищо. Ослепи го син блясък, а после почувствува отрезвяващия мирис на озон... Вцепенението, което го бе стегнало, минаваше.

— Те не се досетиха да проверят, те не знаеха за включения предавател, който сложих в джоба на скафандъра ти. Извинявай, че не те измъкнах по-рано от тук, но исках да запиша целия ви разговор. Той ще бъде добро допълнение към твоя доклад.

[1] Реконесанс (от френското reconnaissance) — научаване, оглеждане, разследване, разузнаване, рекогносцировка. ↑

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
6/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.